

HÍVOM A CSALÁDOKAT Júliusban, Szent Erzsébet évében

Kedves családok és házaspárok, kedves családokat szerető szerzetes- és paptestestvérek, kedves mindnyájan, akik a család és az élet mellett álltok!

Július: Szent Erzsébet szabadsága szabadságot ajándékozik. Szent Erzsébet nő, a szabadság szavát követi, így tudja elengedni férjét a Szentföldre harcolni, így tudja elfogadni halálát is. Akik a férfi és a nő közötti kapcsolatban ragaszkodnak autonómiájukhoz, „szabadságukhoz”, azoknak a másik mindig csak egy külső marad, a másik nem lesz része az én—nek, a másikat csak mint egy tárgyat használják, de akár el is távolíthatják. Az ilyen kapcsolat ahelyett, hogy segítene szabadságunk megélésében, börtönné, fojtogató, gyakran a kölcsönös gyanú által terhelt kötelékké válik.

Erzsébet szabad ember, a legszabadabb ember Európában. Bizonyára sokan elcsodálóztok: hogyan mondhatom szabadnak azt, aki a felnőtt társadalom elhatározása nyomán kerül ki Thuringiába, akit kislánykorában feleségül kényszerítenek egy idegen grófhhoz, akit akkor, amikor megözvegyül, megfosztanak fejedelmi méltóságától. Szabadsága nem abban nyilvánult meg, hogy mindig azt és úgy tette, ahogy neki tetszett, és ahogy épp akarta, hanem abban, hogy megszabadult a saját vágyainak, elgondolásainak kényszerétől, hogy le tudott mondani a rangról, pompáról, kényelemről mások javára, hogy szabadon követte szíve szavát és tette, amit szíve szerint tennie kellett. Az önzés rabsága helyett az önzetlenség szabadságában élt. A róla szóló legendákat olvasva látjuk: ahogy nyiladozott értelme, egyre szabadabb emberré formálódott. A betlehemi jászolban, a keresztre feszítettben meglátta Jézus Krisztus szabadságát, aki szeretetből, szabadon maradéktalanul értünk adta önmagát. Ezt a szabadságot vívta ki magának, követve Pál apostol Filippi levelének intését: *„Ugyanazt az érzést ápoljátok magatokban, amely Krisztus Jézusban is meg volt, ... kiüresítette önmagát, szolgai alakot vett fel, ... megalázta magát, ... engedelmes lett...”* (Fil 2. 5-8) Szent Erzsébet hallatlan szabadságban élt az önmagát kiüresítő Jézus erejében. Először szabad lett szerelmében és házasságában, majd családanyaként, Lajos halála után pedig a ferences lelkiségtől megérintve szabadul gazdagságától, még gyermekeitől is képes volt megválni, ha külső nyomásnak engedve is. Szent Erzsébetben az a nagyszerű, hogy egyfajta eleganciával, könnyedséggel tudta tenni azt, amit éppen tennie kellett. Szabadon vállalta fel az érkező életet, szabadon döntött Hermann gróf halála után, és nagy szerelemmel fogadta jegyeséül Lajos gróft, szabadon engedte férjét a szentföldi háborúba, szabadon fogadta el az özvegyiség állapotát.

Születő párkapcsolatban hogyan ajándékoztatok egymásnak szabadságot? Mint szülő, menyire és hogyan segíted a gyermeket a neki szükséges szabadságra, a szabadság helyes megélésére? Osszátok meg tapasztalataitokat: mennyiben éreztétek magatokat szabadnak, amikor gyermeket vállaltatok és amikor a családból kifelé tartó gyermeket elengedtétek!

Egy alkalommal jegyeseknek beszéltem arról, hogy a hitvesi szerelem akkor teljes értékű, ha a hitves társak egészen átadják magukat egymásnak, minden feltétel nélkül. Az ifjú feleség-jelölt erre riadtan megkérdezte: akkor az embernek már nincs is

szabadsága a házasságban? Valóban izgalmas kérdés. Az embernek ugyanis még a házasságban is szüksége van a szabadságra, csak hogy ezzel a szabadsággal csak a másik ajándékozhatja meg. A szeretet természete szerint én mindent átadok a másiknak és a másiknak kell észrevennie, mire van szükségem. Két ember igazi szerelemében a szabadság egymásból források. Mind a házasság, mind a papság szentsége a teljes önátadás szentsége és épp ebből a maradéktalan önátadásból születik meg az a szabadság, amely Szent Erzsébetnek is sajátja. Loyolai Szent Ignác így foglalta imába önátadását: „Vedd, Uram, és fogadd el teljes szabadságomat, emlékezetemet, - értelmemet és egész akaratomat, mindazt, amim van és amivel rendelkezem. Te adtad nekem mindezt. Neked, Uram, visszaadom. Minden a tiéd, tégy velem, amit akarsz. Csak szeretetedet és kegyelmedet add, ez elég nekem.”

Elevenítsetek fel példákat a családban, ismeretségi körben szépen, szabadon megélt özvegyiségre! Hogyan támogathatják a családközösségek a megözvegyült tagjaikat? Miként lehet a szenvedést szabadon, emelt fővel elfogadni?

A családot támadó ideológiák egyike, a marxizmus azt hirdette, hogy a család gátolja a férfi és a nő szabadságát, veszélyezteti az emberek egyenlőségét. A liberális házasság felfogás szerint pedig a házasságban nem bontakozhat ki a nő autonómiája, és beszűkül a férfi mozgástere is. Ezek az elméletek figyelmen kívül hagyják az ember személyi méltóságát, pedig ez a kulcskérdés a társadalomban, a házasságban és a családban is. „Az emberi egyed, mivel Isten képmása, a személy méltóságával bír: nem csupán valami, hanem valaki. Képes arra, hogy megismerje önmagát, uralkodjék önmagán, szabadon ajándékozza magát és közösségre lépjen más személyekkel.” (KEK 357) A képesség akkor érvényesül, ha a szeretet ad belső dinamikát neki, mert a szeretetben teljeseedik ki igazán a személy, lesz igazán autonóm az ember.

Hogyan kezelem házastársam hobbiját? Különböző irányú érdeklődések esetén hogyan tudjátok megélni a szabadságotokat az egység veszélyeztetése nélkül?

Szent Erzsébetnek alkalmazkodnia kellett az udvari élet szabályaihoz, úgy kellett viselkednie, ahogy azt mások számára előírták. Nem vonakodott azonban, mert tudta, a fegyelem nem a szabadságát veszélyezteti, hanem védi a rendetlen, féktelen indulatoktól, az esetlegességek veszélyétől. Benedek pápa gondolata: a nevelés feladata, korlátokat állítani a gyermeknek azért, hogy megőrizhesse szabadságát, hogy önmaga lehessen, és olyan emberré formálódjon, amilyennek Isten megálmodta őt. Ez Szent Erzsébet tapasztalata, de minden jó házasság tapasztalata is. Mai életünk is át van szöve számtalan előírással, szabállyal, törvénnyel, ezek látszólag akadályozzák cselekvési szabadságunkat. Nem is vagyunk igazán szabadok addig, amíg a szabályokat kényszerből, netán a büntetéstől tartva követjük. Ha azonban belátjuk a szabálykövetés értékét, azt, hogy azok betartása a köz javát, tehát saját magunkat és családjunk érdekét is szolgálja, akkor fel is szabadulunk. Nem mások kényszerítenek valamire, hanem a magunk döntése értelmében cselekszünk.

Mondjatok példákat arra, hogy milyen károkat okoz a szabadságnak a szabadossággal való összetévesztése!

Hívom a családokat, éljenek méltóságukhoz illő szabadságban!

Bíró László
a MKPK családreferens püspöke,
a Magyar Katolikus Családegylet elnöke